

TUJI JEZIK

POKLICNO IN STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE

Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja

Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja za dvojezično izvajanje na narodno mešanem območju Prekmurja

Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja

Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

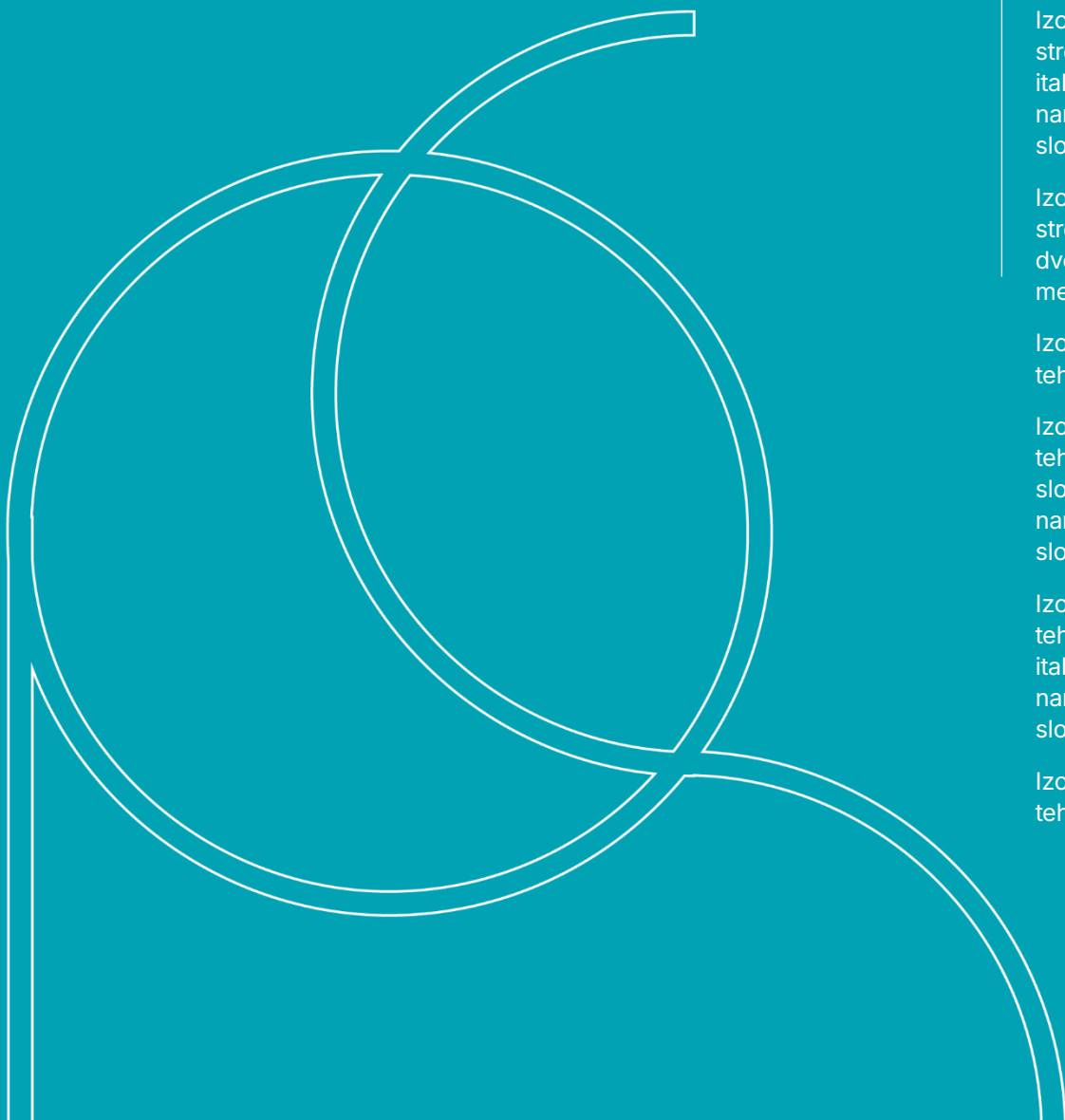
Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja za dvojezično izvajanje na narodno mešanem območju Prekmurja

Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja

Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja za

KATALOG ZNANJ

IME PREDMETA: tuji jezik

Srednje poklicno izobraževanje (162 ur)

Srednje strokovno izobraževanje (416 ur)

Poklicno-tehniško izobraževanje (268 ur)

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

-za *angleščino*: dr. Violeta Jurkovič, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za pomorstvo in promet, mag. Vesna Šušnica Ilc, Srednja zdravstvena šola Ljubljana, Andreja Gračner, Biotehniška šola Maribor, mag. Špela Grum, Šolski center Ljubljana, Srednja lesarska šola, Alenka Andrin, Zavod RS za šolstvo, dr. Silva Bratož, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta, dr. Melita Lemut Bajec, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, dr. Lara Burazer, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, dr. Mateja Dagarin Fojkar, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, Veronika Frešer, 2. OŠ Slovenska Bistrica, Katarina Gostinčar, Osnovna šola Prežihovega Voranca, mag. Tamara Klanjšček Šavli, Zavod RS za šolstvo, Berta Kogoj, Zavod RS za šolstvo, dr. Melita Koletnik, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Maja Kovačič, Zavod RS za šolstvo, Mateja Legan Crnoja, Gimnazija Vič, mag. Barbara Lesničar, Zavod RS za šolstvo, mag. Bernarda Leva, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Ana Likar, Tjaša Milijaš, OŠ Dravljje, mag. Marta Novak, Zavod RS za šolstvo, Lea Opravž Ostrelič, OŠ XIV. Divizije Senovo, Maks Pavlica, Gimnazija Nova Gorica, mag. Brigita Peklaj, Gimnazija Bežigrad, Ana Perović, OŠ bratov Polančičev Maribor, Mateja Todorovski, OŠ Dobje, mag. Miha Vrčko, OŠ n. h. Maksa Pečarja;

-za *nemščino*: Stanka Emeršič, OŠ Janka Padežnika Maribor, Mojca Hojski, OŠ Blanca, dr. Saša Jazbec, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, dr. Brigita Kacjan, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, dr. Liljana Kač, Zavod RS za šolstvo, Monika Krančič, OŠ I Murska Sobota, Tatjana Lubej, OŠ Janka Glazerja Ruše, mag. Tamara Ogorevc, OŠ dr. Jožeta Toporišiča Dobova, Mateja Pivec, Prometna šola Maribor, Srednja prometna šola Maribor, Suzana Ramšak, Zavod RS za šolstvo, dr. Andreja Retelj, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Irena Rimc Voglar, Strokovno izobraževalni center Brežice, Valerija Šijanec, OŠ Odranci, Milojka Vaupotič Kučan, Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer, Mojca Velušček, Gimnazija Ledina, Susanne Volčanšek, Zavod RS za šolstvo, Vesna Vršič, Zavod RS za šolstvo, Mihaela Urška Zakošek, Srednja zdravstvena in kozmetična šola Celje, Milena Zavec, Ekonomska šola Murska Sobota, Srednja šola in gimnazija, Peter Zupan, Gimnazija Kranj

JEZIKOVNI PREGLED: Valentin Logar

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/katalogi_znanja/2026/kz-tuji-jezik-spi-ssi-pti.pdf

CIP

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](#)-ID [242207491](#)

ISBN 978-961-03-0949-9 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

BESEDILO O SEJI SS

Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje je na svoji 210. seji, dne 21. 3. 2025 določil Katalog znanj Tuji jezik za izobraževalni program srednjega poklicnega izobraževanja, izobraževalni program srednjega strokovnega izobraževanja, izobraževalni program poklicno-tehniškega izobraževanja.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovijo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:

Obvezno

Izbirno

Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscilab il magnam quiam quo con explacc ullacum alisi quidell igendam, in repta doluptur volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi ilisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari velent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti conmihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit eaquasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatia qui aperorum qui ut re perumquaeped quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusciisita dolorrum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

8 Nižje poklicno izobraževanje | Slovenščina

Številka strani,
program izobraževanja,
predmet

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak

- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.
- Ilillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repelliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- Ut fuga. Nemperum fuga.**
- Ma vellaut quiatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- Omnim ut doluptur, quam consequ.
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.*
- Ilillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repelliam.*
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

9 Nižje poklicno izobraževanje | Slovenščina

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikalne usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaborest quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

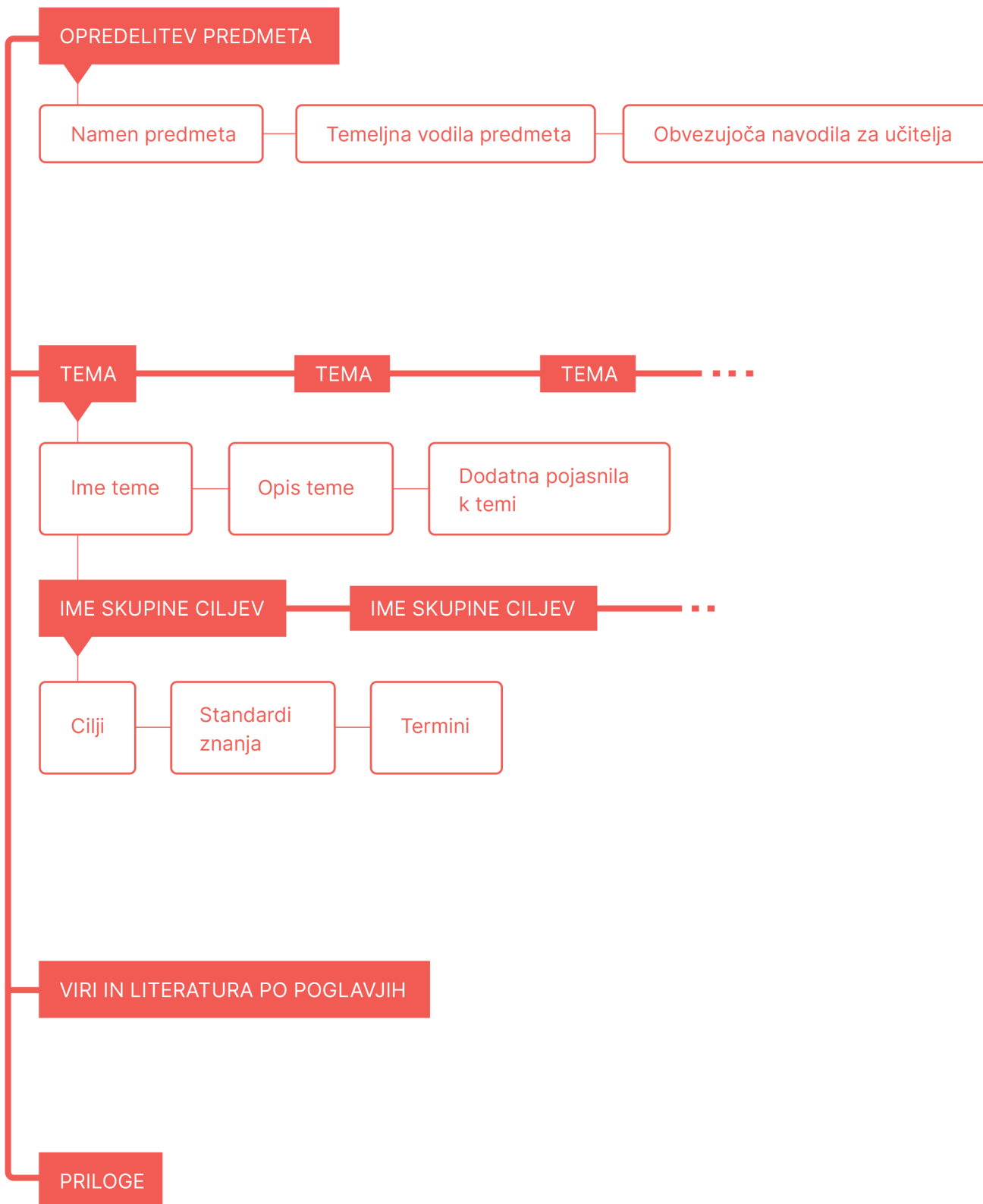
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA KATALOGA ZNANJ

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 9

Namen predmeta..... 9

Temeljna vodila predmeta 10

Obvezujoča navodila za učitelje 11

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 12

SPI: SPREJEMANJE..... 13

Razumevanje ustnega izražanja..... 13

Razumevanje avdiovizualnega gradiva . 15

Bralno razumevanje..... 16

SPI: TVORJENJE 17

Ustno izražanje..... 17

Pisno izražanje 19

SPI: INTERAKCIJA 20

Ustna interakcija 20

Pisna interakcija..... 22

Spletna interakcija 23

SPI: POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNA IN
MEDKULturna ZMOŽNOST 24

Posredovanje besedila 25

Spodbujanje raznojezičnega razumevanja
in medkulturnega prostora 26

SPI: SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE
ZMOŽNOSTI.....27

Jezikovna zmožnost.....27

Sociolingvistična zmožnost..... 29

Pragmatična zmožnost..... 30

SSI/PTI: SPREJEMANJE 31

Razumevanje ustnega izražanja..... 31

Razumevanje avdiovizualnega gradiva 33

Bralno razumevanje..... 34

SSI/PTI: TVORJENJE 35

Ustno izražanje..... 35

Pisno izražanje37

SSI/PTI: INTERAKCIJA..... 38

Ustna interakcija 38

Pisna interakcija..... 40

Spletna interakcija 41

SSI/PTI: POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNA
IN MEDKULturna ZMOŽNOST..... 42

Posredovanje besedila 42

Spodbujanje raznojezičnega razumevanja
in medkulturnega prostora 44

SSI/PTI: SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE
ZMOŽNOSTI 45

Jezikovna zmožnost..... 45

Sociolingvistična zmožnost..... 47

Pragmatična zmožnost..... 48

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH49

Opredelitev predmeta..... 49

PRILOGE50

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Namen poučevanja in učenja tujega jezika je razvijanje celostne sporazumevalne zmožnosti ter splošnega znanja in spretnosti. Proces poučevanja in učenja poteka ob podpori strategij in sporazumevalnih jezikovnih dejavnosti (sprejemanje, tvorjenje, interakcija in posredovanje).

Prav tako je namen poučevanja in učenja tujega jezika usposobiti dijake za pridobivanje in kritično presojanje informacij, kritičen odnos do različnih vrst medijev ter uporabo pridobljenih informacij in znanj pri drugih predmetih v različnih oblikah medpredmetnega povezovanja. Tako tuji jezik deluje kot povezovalni element pri medpredmetnih, interdisciplinarnih in drugih povezavah za doseganje skupnih učnih ciljev, vključno z vseživljenjskim učenjem tujih jezikov.

Zaradi vse hitrejšega razvoja strokovnega znanja, nastajanja novih vrst poklicev in globalizacijskih procesov je znanje tujega jezika ključno za uspešno sledenje razvojnim tokovom, mednarodno sodelovanje na poklicnem oz. strokovnem področju ter pridobivanje novih znanj. Znanje več jezikov spada med pomembne poklicne cilje. Dijak, ki zna več jezikov, je lahko uspešnejši tako na osebni kot strokovni področji. Ima dostop do tujih virov, s pomočjo katerih pridobiva in pogloblja znanje splošnih in strokovnih predmetov ter spremlja in primerja razvoj stroke v širšem evropskem in svetovnem prostoru ter lažje komunicira v večkulturnem in večjezikovnem okolju. Znanje jezikov tudi povezuje in spodbuja raznojezično in medkulturno izobraževanje, s čimer uvajamo možnost posredovanja med osebami brez skupnega jezika.

Pouk tujega jezika zato uvaja sodobne pristope, podprte tudi s smiselno uporabo digitalne tehnologije, ter raznolika tematska področja, ki so v sozvočju z dijakovimi osebnimi ter poklicnimi in poklicno-strokovnimi interesi. Dijak se usposablja za govorne in pisne stike s tujci oz. ljudmi, s katerimi sobiva v svojem okolju, in pridobiva podatke iz tujih digitalnih in drugih virov.

V tem katalogu znanj se pojem 'tema' nanaša na predmetno specifične zmožnosti in ne na tematska področja (vsebino). Cilji in standardi temeljijo na petih temah:

- » sprejemanje,
- » tvorjenje,
- » interakcija,
- » posredovanje, raznojezična in medkulturna zmožnost,

» sporazumevalne jezikovne zmožnosti.

S prepletanjem teh tem se približamo avtentični rabi jezika v resničnem življenju.

Katalog znanj Tuji jezik velja za pouk tujega jezika kot prvega tujega jezika (angleščine ali nemščine) v vseh programih srednjega poklicnega (SPI), srednjega strokovnega (SSI) in poklicno-tehniškega izobraževanja (PTI).

Teme, označene s SPI, so v celoti obvezne v programih SPI.

Teme, označene s SSI/PTI, so v celoti obvezne v programih SSI in PTI. To pomeni, da morajo ob zaključku šolanja dijaki programov SSI in PTI doseči iste cilje in standarde znanja ne glede na to, ali so se izobraževali v programu SSI ali PTI.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Sodoben pouk tujega jezika temelji na načelu, da je jezik sredstvo za doseganje uspeha na osebnem, družbenem, izobraževalnem in poklicno-strokovnem področju. Učenje jezikov dijake usposablja, da uspešno delujejo v resničnem svetu ter da se znajo izražati in izvajati različna opravila in naloge. V tem kontekstu je treba spodbujati približevanje modelu dobro usposobljenega in samostojnega uporabnika tujega jezika.

Značilnosti pouka glede na jezik:

Poučevanje angleščine: Pri poučevanju in učenju angleščine je treba upoštevati specifičen položaj in okoliščine, v katerih se angleščina uporablja. V zadnjih letih se pojavljajo vse močnejše težnje po poučevanju angleščine kot globalnega jezika, v katerem se sporazumevajo govornici različnih jezikov. Glede na dejstvo, da se angleščina največkrat uporablja kot orodje za komunikacijo med tujimi govorniki tega jezika, je ključnega pomena učinkovitost komunikacije.

Poučevanje nemščine: Specifičnost poučevanja in učenja nemščine je v njeni posebni vlogi in položaju v Sloveniji ter v njeni vlogi kot t. i. LOTE-jezika (angl. language other than English). Nemščina je v Sloveniji jezik sosedov, pomembna pa je tudi kot jezik domačih govorcev v sedmih evropskih državah ter tudi kot tuji jezik sporazumevanja med nemško govorečimi govorniki v mednarodnih skupnostih. Vpetost nemščine in kultur nemškega govornega prostora v slovenske kulturno-zgodovinske okvire ter današnji evropski gospodarski prostor dijaku omogočajo, da dostopa do informacij v nemškem jeziku, se sporazumeva, sodeluje ter deluje na številnih družbenih, izobraževalnih in gospodarskih področjih, tako na lokalni, regionalni kot mednarodni ravni. Znanje nemščine dviguje raven konkurenčnosti posameznika na izobraževalnem, javnem in poklicnem področju.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Učitelj mora pri načrtovanju pouka slediti najnovejšim spoznanjem tujejezikovne didaktike, uporabnega jezikoslovja in pedagoško-psiholoških strok ter upoštevati dejavnike, ki vplivajo na pouk tujega jezika, kot so potrebe stroke oz. bodočega poklica, raven znanja in interesi dijakov.

Zato učitelj pri pouku:

- » ustvarja spodbudno učno okolje, ki zagotavlja enakomeren razvoj sporazumevalne zmožnosti v tujem jeziku, pri čemer zasleduje cilj približevanja maternemu oz. samostojnemu uporabniku tujega jezika;
- » v največji možni meri uporablja tuji jezik;
- » poleg splošnoizobraževalnih in poklicnih/poklicno-strokovnih ciljev predmeta smiselno uresničuje tudi skupne cilje, navedene v tem katalogu.

Teme se med seboj prepletajo, so soodvisne in se razvijajo integrirano (tj. se obravnavajo in vrednotijo uravnoteženo).

Raven standardov znanja ob zaključku programov SPI je A2-B1, ob zaključku SSI in PTI B1-B2 po SEJO. Pri tem je treba upoštevati, da standardi znanja vsebujejo tudi vse minimalne standarde.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

SPI: SPREJEMANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Sprejemanje zajema sprejem, procesiranje in razumevanje govornih, pisnih ali avdiovizualnih gradiv na splošnoizobraževalnih in poklicnih področjih. Pri govornih gradivih gre za sprejemanje govornih vnosnih besedil, pri čemer je komunikacija enosmerna. Pri pisnih gradivih gre za sprejem pisnih vnosnih besedil. Pri avdiovizualnem vnosu gre za sprejemanje videoposnetkov ter odlomkov filmov ali serij. Sprejemanje vključuje učenje sprejemanja, procesiranja in razumevanja splošnih sporočil, glavnih točk in podrobnosti ter stališč, odnosov in okoliščin. Vrednoti se, ali se pomen in sporazumevalni namen vnosnega besedila ujemata s sprejeto predstavo o njem. Sprejemanje se izboljšuje s pomočjo strategij za prepoznavanje sporočilnih signalov in sklepanjem, ki vključujejo izrabo ilustracij, oblikovanosti, naslovov, podnaslovov itd., sklepanjem iz sobesedila, izrabo jezikovnih opor (kot so npr. številke in lastna imena), nebesednih ponazoril (kot sta npr. glas in govorica telesa) ter časovnih in logičnih povezovalcev.

RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA

CILJI

Dijak:

○: (splošnoizobraževalni) s pomočjo sprejemniških strategij razvija zmožnost razumevanja ustnega izražanja z osebnega, javnega in izobraževalnega tematskega področja;

SC (3.3.2.1)

○: (poklicni) s pomočjo sprejemniških strategij razvija zmožnost razumevanja ustnega izražanja s poklicnega tematskega področja.

SC (3.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Minimalni standardi znanja:

(splošnoizobraževalni)

Standardi znanja:

(splošnoizobraževalni)

v govornjenih gradivih o znanih vsakdanjih in predvidljivih tematskih področjih, ki so izgovorjena jasno, počasi, razločno in v preprostem jeziku: • razbere ključno misel; • razbere ključne informacije; • izlušči ključne besede in/ali izraze; • izlušči želeno informacijo; • opredeli odnos govorcev do vsebine.	v govornjenih gradivih o znanih vsakdanjih in predvidljivih tematskih področjih, ki so izgovorjena jasno, razločno in v standardnem jeziku ter so stvarna in jasno strukturirana: • razbere ključno misel; • razbere ključne informacije; • izlušči ključne besede in/ali izraze; • izlušči želeno informacijo; • opredeli odnos govorcev do vsebine.
(poklicni) v govornjenih gradivih, ki so povezana z njegovim poklicnim področjem, ki so izgovorjena jasno, počasi, razločno in v preprostem jeziku: • razbere ključno misel; • razbere ključne informacije; • izlušči ključne besede in/ali izraze; • izlušči želeno informacijo; • opredeli odnos govorcev do vsebine.	(poklicni) v govornjenih gradivih, ki so povezana z njegovim poklicnim področjem, ki so izgovorjena jasno, razločno in v standardnem jeziku ter so stvarna in jasno strukturirana: • razbere ključno misel; • razbere ključne informacije; • izlušči ključne besede in/ali izraze; • izlušči želeno informacijo; • opredeli odnos govorcev do vsebine.

RAZUMEVANJE AVDIOVIZUALNEGA GRADIVA

CILJI

Dijak:

O: (splošnoizobraževalni) s pomočjo sprejemniških strategij razvija zmožnost razumevanja avdiovizualnih gradiv z osebnega, javnega in izobraževalnega tematskega področja;

SC (4.1.2.1)

O: (poklicni) s pomočjo sprejemniških strategij razvija zmožnost razumevanja avdiovizualnih gradiv s poklicnega tematskega področja.

SC (4.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Minimalni standardi znanja:	Standardi znanja:
(splošnoizobraževalni) v avdiovizualnih gradivih o znanih vsakdanjih in predvidljivih tematskih področjih, ki so izgovorjena jasno, počasi, razločno in v preprostem jeziku, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji: • razbere ključno misel; • razbere ključne informacije; • izlušči ključne besede in/ali izraze; • izlušči želeno informacijo; • opredeli odnos govorcev do vsebine.	(splošnoizobraževalni) v avdiovizualnih gradivih o znanih vsakdanjih in predvidljivih tematskih področjih, ki so izgovorjena jasno, razločno in v standardnem jeziku ter so stvarna in jasno strukturirana, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji: • razbere ključno misel; • razbere ključne informacije; • izlušči ključne besede in/ali izraze; • izlušči želeno informacijo; • opredeli odnos govorcev do vsebine.
(poklicni) v avdiovizualnih gradivih, ki so povezana z njegovim poklicnim področjem in so izgovorjena jasno, počasi, razločno in v preprostem jeziku, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji: • razbere ključno misel; • razbere ključne informacije; • izlušči ključne besede in/ali izraze; • izlušči želeno informacijo; • opredeli odnos govorcev do vsebine.	(poklicni) v avdiovizualnih gradivih, ki so povezana z njegovim poklicnim področjem in so izgovorjena jasno, razločno in v standardnem jeziku ter so stvarna in jasno strukturirana, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji: • razbere ključno misel; • razbere ključne informacije; • izlušči ključne besede in/ali izraze; • izlušči želeno informacijo; • opredeli odnos govorcev do vsebine.

BRALNO RAZUMEVANJE

CILJI

Dijak:

O: (splošnoizobraževalni) s pomočjo sprejemniških strategij razvija zmožnost bralnega razumevanja z osebnega, javnega in izobraževalnega tematskega področja;

SC (1.1.4.1)

O: (poklicni) s pomočjo sprejemniških strategij razvija zmožnost bralnega razumevanja s poklicnega tematskega področja.

SC (1.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Minimalni standardi znanja:	Standardi znanja:
(splošnoizobraževalni) v kratkih, preprostih in konkretnih gradivih o splošnih tematskih področjih, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji: • razbere ključno misel; • razbere ključne informacije; • izlušči ključne besede in/ali izraze; • poišče želeno informacijo; • loči dejstva od stališč avtorja.	(splošnoizobraževalni) v razločnih, nezapletenih, stvarnih, jasno strukturiranih in v jasnem standardnem jeziku zapisanih gradivih o splošnih tematskih področjih, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji: • razbere ključno misel; • razbere ključne informacije; • izlušči ključne besede in/ali izraze; • poišče želeno informacijo; • loči dejstva od stališč avtorja.
(poklicni) v kratkih, preprostih in konkretnih gradivih, ki so povezana z njegovim poklicnim področjem, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji: • razbere ključno misel; • razbere ključne informacije; • izlušči ključne besede in/ali izraze; • poišče želeno informacijo; • prepozna stališča avtorja.	(poklicni) v razločnih, nezapletenih, stvarnih, jasno strukturiranih in v jasnem standardnem jeziku zapisanih gradivih, ki so povezana z njegovim poklicnim področjem, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji: • razbere ključno misel; • razbere ključne informacije; • izlušči ključne besede in/ali izraze; • poišče želeno informacijo; • prepozna stališča avtorja.

SPI: TVORJENJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tvorjenje vključuje govorne in pisne dejavnosti, ki imajo pomembno vlogo na številnih splošnoizobraževalnih in poklicnih področjih. Sposobnost za tvorjenje je rezultat pismenosti, pridobljene z izobraževanjem in izkušnjami. Vključuje učenje tega, kar je za posamezno besedilno zvrst pričakovano. Presojajo se vsebina in sporočilnost, jezikovna kakovost in zgradba, pri govornem tvorjenju pa tudi tekočnost. S pomočjo tvorbnih strategij načrtovanja, izvedbe, nadomeščanja, (samo)nadzorovanja in (samo)popravljanja se izboljšuje kakovost formalnega in neformalnega tvorjenja. Načrtovanje obsega razmislek o tem, kako izraziti bistvo tega, kar želimo sporočiti, izvedba pa zajema načrtovane govorne in pisne dejavnosti. Nadomeščanje vključuje spremljevalno gestikulacijo kot pomoč izraženemu, namerno uporabo neustrezne besede, opredelitev manjkajočega koncepta in opisno izražanje. (Samo)nadzorovanje in (samo)popravljanje vključujeta spontano in zavedno ugotavljanje in (samo)popravljanje napak.

USTNO IZRAŽANJE

CILJI

Dijak:

O: (splošnoizobraževalni) s pomočjo tvorbnih strategij razvija zmožnost ustnega izražanja, tako da tvori besedilo z osebnega, javnega ali izobraževalnega tematskega področja, ki je namenjeno enemu ali več poslušalcem;

SC (1.1.1.1)

O: (poklicni) s pomočjo tvorbnih strategij razvija zmožnost ustnega izražanja, tako da tvori besedilo s poklicnega tematskega področja, ki je namenjeno enemu ali več poslušalcem.

SC (1.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Minimalni standardi znanja:

(splošnoizobraževalni)
s pomočjo razumljivih, preprostih in kratkih povedi, ki so z osnovnimi vezniki povezane v enostavno zaporedje:

Standardi znanja:

(splošnoizobraževalni)
razmeroma jasno, tekoče, neposredno, podrobno in z nizanjem povedi v linearnem zaporedju, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji:

• predstavi vsebino, povezano z njegovim vsakdanjim življenjem; • pove zgodbo, v kateri opiše pretekle dogodke, dejavnosti, izkušnje, osebna doživetja in načrte; • predstavi svoje mnenje ter izrazi in utemelji, kaj mu je všeč in kaj ne; • razišče in predstavi vsebino določenega tematskega področja, pri čemer uporabi in navede vire ter uporabi vizualna in konkretna podporna sredstva.	• predstavi vsebino znanega tematskega področja, povezano z njegovim vsakdanjim življenjem; • pove zgodbo, v kateri opiše pretekle dogodke, dejavnosti, izkušnje, osebna doživetja in načrte; • predstavi svoje mnenje ter izrazi in utemelji, kaj mu je všeč in kaj ne; • razišče in predstavi tematsko področje, pri čemer uporabi in navede vire ter uporabi vizualna in konkretna podporna sredstva.
(poklicni) s pomočjo razumljivih, preprostih in kratkih povedi, ki so z osnovnimi vezniki povezane v enostavno zaporedje: • predstavi poklic, za katerega se izobražuje, lastne izdelke ali storitve; • razišče in predstavi vsebino s poklicnega tematskega področja, pri čemer uporabi in navede vire ter uporabi vizualna in konkretna podporna sredstva; • opiše korake osnovnih delovnih postopkov s svojega poklicnega področja (dejavnosti, opremo, postopke, navodila, naprave, materiale, tehnološke dosežke); • opiše varovanje sebe in okolja (dejavnosti, opremo, postopke, navodila, materiale, prvo pomoč).	(poklicni) razmeroma jasno, tekoče, neposredno, podrobno in z nizanjem povedi v linearnem zaporedju, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji: • predstavi poklic, za katerega se izobražuje, lastne izdelke ali storitve; • razišče in predstavi vsebino s poklicnega tematskega področja, pri čemer uporabi in navede vire ter uporabi vizualna in konkretna podporna sredstva; • opiše korake osnovnih delovnih postopkov s svojega poklicnega področja (dejavnosti, opremo, postopke, navodila, naprave, materiale, tehnološke dosežke); • opiše varovanje sebe in okolja (dejavnosti, opremo, postopke, navodila, materiale, prvo pomoč).

PISNO IZRAŽANJE

CILJI

Dijak:

O: (splošnoizobraževalni) s pomočjo tvorbnih strategij razvija pisno zmožnost, tako da tvori besedilo z osebnega, javnega ali izobraževalnega tematskega področja, ki je namenjeno enemu ali več naslovnikom;

SC (1.1.1.1)

O: (poklicni) s pomočjo tvorbnih strategij razvija pisno zmožnost, tako da tvori besedilo s poklicnega tematskega področja, ki je namenjeno enemu ali več naslovnikom.

SC (1.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Minimalni standardi znanja:

(splošnoizobraževalni)

s pomočjo razumljivih, preprostih in kratkih povedi, ki so z osnovnimi vezniki povezane v enostavno zaporedje, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji:

- predstavi vsebino znanega tematskega področja, povezanega z njegovim vsakdanjim življenjem;
- izrazi svoje vtise in mnenja o stvareh, ki ga zanimajo;
- tvori različna besedila;
- dopolnjuje in preoblikuje preprosto besedilo z znano tematiko, osnovno zgradbo in jasnim sporočilom;
- tvori (e-)besedilo s pomočjo predloge;
- vstavlja podatke v (e-)vprašalnik.

(poklicni)

s pomočjo razumljivih, preprostih in kratkih povedi, ki so z osnovnimi vezniki povezane v enostavno zaporedje, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji:

- predstavi poklic, za katerega se izobražuje, lastne izdelke ali storitve;
- opiše svoje poklicno področje (dejavnosti, opremo, postopke, navodila, naprave, materiale, tehnološke dosežke);
- opiše varovanje sebe in okolja (dejavnosti, opremo, postopke, navodila, materiale, prva pomoč);
- opiše korake osnovnih delovnih postopkov s svojega poklicnega področja;
- tvori (e-)besedilo s pomočjo predloge;
- vstavlja podatke v (e-)vprašalnik.

Standardi znanja:

(splošnoizobraževalni)

razmeroma jasno, tekoče, neposredno, podrobno in z nizanjem povedi v linearnem zaporedju, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji:

- predstavi vsebino znanega tematskega področja, povezano z njegovim vsakdanjim življenjem;
- napiše zgodbo, v kateri opiše pretekle dogodke, dejavnosti, izkušnje, osebna doživetja in načrte;
- predstavi svoje mnenje ter izrazi in utemelji, kaj mu je všeč in kaj ne;
- raziše in predstavi vsebino določenega tematskega področja, pri čemer uporabi in navede vire ter uporabi vizualna in konkretna podporna sredstva.

(poklicni)

razmeroma jasno, tekoče, neposredno, podrobno in z nizanjem povedi v linearnem zaporedju, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji:

- predstavi poklic, za katerega se izobražuje, lastne izdelke ali storitve;
- raziše in predstavi vsebino s poklicnega tematskega področja, pri čemer uporabi in navede vire ter uporabi vizualna in konkretna podporna sredstva;
- opiše korake osnovnih delovnih postopkov s svojega poklicnega področja (dejavnosti, opremo, postopke, navodila, naprave, materiale, tehnološke dosežke);
- opiše varovanje sebe in okolja (dejavnosti, opremo, postopke, navodila, materiale, prvo pomoč).

SPI: INTERAKCIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Osnovna značilnost interakcije je, da v govorni, pisni ali spletni interakciji dve ali več oseb soustvarja diskurz na splošnoizobraževalnih in poklicnih področjih. Interakcija zajema tako sprejemanje kot tvorjenje govornih in pisnih besedil ter je več kot le seštevek obeh. Vključuje učenje rabe jezika za komunikacijske namene, v katerih osebe, ki so v komunikacijo vključene, tvorijo sporočila, izmenjujejo informacije, se pogajajo o pomenu ter sprejemajo in dajejo povratne informacije. Presojajo se sporočilnost in jasnost izražanja, jezikovna kakovost, sodelovanje v interakciji in raba interakcijskih strategij. Interakcija se udejanja s pomočjo strategij za prevzemanje vloge govorca, sodelovanja in prošnje za pojasnilo. Pri prevzemanju vloge govorca gre za prevzemanje pobude v diskurzu. Sodelovanje pomeni korake v sodelovalnem diskurzu, da se interakcija sploh razvija. Pri prošnji za pojasnilo gre za preverjanje razumevanja.

USTNA INTERAKCIJA

CILJI

Dijak:

○: (splošnoizobraževalni) s pomočjo interakcijskih strategij razvija zmožnost govorne izmenjave informacij z osebnega, javnega in izobraževalnega tematskega področja z različnimi sogovorci;
SC (1.1.5.1)

○: (poklicni) razvija zmožnost govorne izmenjave informacij s poklicnega tematskega področja z različnimi sogovorci.
SC (5.2.4.3)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Minimalni standardi znanja:

(splošnoizobraževalni)
s pomočjo razumljivih, preprostih in kratkih povedi, ki so z osnovnimi vezniki povezane v enostavno zaporedje:

- odgovori na preprosta vprašanja, povezana s predstavitvijo vsebine znanega tematskega področja iz njegovega vsakdanjega življenja;

Standardi znanja:

(splošnoizobraževalni)
razmeroma jasno, tekoče, neposredno, podrobno in z nizanjem povedi:

- odgovori na vprašanja, povezana s predstavitvijo vsebine znanega tematskega področja;
- sodeluje v izmenjavi informacij o njemu znanih in obravnavanih tematskih področjih;

• sodeluje v preprosti izmenjavi informacij o njemu znanih in obravnavanih tematskih področjih v predvidljivih vsakdanjih situacijah; • uporablja osnovne vljudnostne vzorce, se opraviči, izrazi željo in pripravljenost na pomoč; • sodeluje v pogovoru o preprostih in rutinskih opravilih ter napotkih in navodilih; • sodeluje v pogovoru pri kupovanju izdelkov ali naročanju storitev v predvidljivih vsakdanjih okoliščinah (npr. v šoli, trgovini, na postaji); • daje predloge in se odziva nanje, • izraža (ne)strinjanje z drugimi.	• uporablja vljudnostne vzorce, se opraviči, izrazi željo in pripravljenost za pomoč; • sodeluje v pogovoru o rutinskih opravilih ter napotkih in navodilih; • sodeluje v pogovoru pri kupovanju izdelkov ali naročanju storitev v predvidljivih vsakdanjih okoliščinah (npr. v šoli, trgovini, na postaji); • daje predloge in se odziva nanje; • izraža (ne)strinjanje z drugimi.
(poklicni) s pomočjo razumljivih, preprostih in kratkih povedi, ki so z osnovnimi vezniki povezane v enostavno zaporedje: • odgovori na preprosta vprašanja, povezana s predstavitvijo poklica, za katerega se izobražuje, lastnih izdelkov ali storitev; • sodeluje v preprosti izmenjavi informacij o njemu znanih in predvidljivih poklicnih situacijah (o opreми, navodilih, varstvu pri delu, prvi pomoči ipd.); • v poslovnih stikih prosi za dodatna pojasnila, uporablja osnovne vljudnostne vzorce, se opraviči, izrazi željo in pripravljenost za pomoč; • sodeluje v pogovoru o preprostih in rutinskih poklicnih opravilih (npr. razlaga postopkov, delovanja naprav, ipd.); • sodeluje v pogovoru pri kupovanju izdelkov ali naročanju storitev v predvidljivih poklicnih situacijah (npr. v delavnici, poslovalnici, ipd.); • daje predloge in se odziva nanje, • izraža (ne)strinjanje z drugimi.	(poklicni) razmeroma jasno, tekoče, neposredno, podrobno in z nizanjem povedi: • odgovori na vprašanja, povezana s predstavitvijo poklica, za katerega se izobražuje, lastnih izdelkov ali storitev; • sodeluje v izmenjavi informacij o njemu znanih in obravnavanih poklicnih tematskih področjih (o opreми, navodilih, varstvu pri delu, prvi pomoči ipd.); • v poslovnih stikih prosi za dodatna pojasnila, uporablja vljudnostne vzorce, se opraviči, izrazi željo in pripravljenost za pomoč; • sodeluje v pogovoru o rutinskih poklicnih opravilih (npr. razlaga postopkov, delovanja naprav, ipd.); • sodeluje v pogovoru pri kupovanju izdelkov ali naročanju storitev v poklicnih situacijah (npr. v delavnici, poslovalnici, ipd.); • daje predloge in se odziva nanje; • izraža (ne)strinjanje z drugimi.

PISNA INTERAKCIJA

CILJI

Dijak:

O: (splošnoizobraževalni) s pomočjo interakcijskih strategij razvija zmožnost pisne izmenjave informacij z osebnega, javnega in izobraževalnega tematskega področja z različnimi naslovniki;
SC (1.1.5.1)

O: (poklicni) s pomočjo interakcijskih strategij razvija zmožnost pisne izmenjave informacij s poklicnega tematskega področja z različnimi naslovniki.
SC (5.3.4.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Minimalni standardi znanja:	Standardi znanja:
(splošnoizobraževalni) s pomočjo razumljivih, preprostih in kratkih povedi, ki so z osnovnimi vezniki povezane v enostavno zaporedje: - odgovori na kratka, preprosta (e-)sporočila v obliki ustaljenih vzorcev, pri čemer uporablja osnovne vljudnostne fraze; - odgovori na zelo preprosta osebna (e-)pisma, v katerih izraža zahvalo in opravičilo; - sodeluje v izmenjavi informacij pri pridobivanju izdelkov ali storitev v predvidljivih vsakdanjih situacijah; - daje predloge in se odziva nanje; - izraža (ne)strinjanje z drugimi.	(splošnoizobraževalni) razmeroma jasno, tekoče, neposredno, podrobno in z nizanjem povedi: - odgovori na (e-)sporočila v obliki ustaljenih vzorcev, pri čemer uporablja vljudnostne fraze; - odgovori na osebna (e-)pisma, v katerih izraža zahvalo in opravičilo; - sodeluje v izmenjavi informacij pri pridobivanju izdelkov ali storitev v predvidljivih vsakdanjih situacijah; - daje predloge in se odziva nanje; - izraža (ne)strinjanje z drugimi.
(poklicni) s pomočjo razumljivih, preprostih in kratkih povedi, ki so z osnovnimi vezniki povezane v enostavno zaporedje: - odgovori na kratka, preprosta (e-)sporočila s poklicnega področja (npr. o opremi, navodilih, varstvu pri delu, prvi pomoči, ipd.) v obliki ustaljenih vzorcev, pri čemer uporablja osnovne vljudnostne fraze; - odgovori na zelo preprosta poslovna (e-)pisma, v katerih izraža zahvalo in opravičilo; - sodeluje v izmenjavi informacij pri pridobivanju izdelkov ali storitev v predvidljivih poklicnih situacijah; - daje predloge in se odziva nanje; - izraža (ne)strinjanje z drugimi.	(poklicni) razmeroma jasno, tekoče, neposredno, podrobno in z nizanjem povedi: - odgovori na (e-)sporočila s poklicnega področja (npr. o opremi, navodilih, varstvu pri delu, prvi pomoči, ipd.) v obliki ustaljenih vzorcev, pri čemer uporablja vljudnostne fraze; - odgovori na poslovna (e-)pisma, v katerih izraža zahvalo in opravičilo; - sodeluje v izmenjavi informacij pri pridobivanju izdelkov ali storitev v predvidljivih poklicnih situacijah; - daje predloge in se odziva nanje; - izraža (ne)strinjanje z drugimi.

SPLETNA INTERAKCIJA

CILJI

Dijak:

○: (splošnoizobraževalni) s pomočjo interakcijskih strategij razvija zmožnost spletne izmenjave informacij z osebnega, javnega in izobraževalnega tematskega področja z različnimi naslovniki;

SC (4.2.1.1)

○: (poklicni) s pomočjo interakcijskih strategij razvija zmožnost spletne izmenjave informacij s poklicnega tematskega področja z različnimi naslovniki.

SC (5.3.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Pri tej skupini ciljev ni standardov znanja.

SPI: POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNA IN MEDKULTURNA ZMOŽNOST

OBVEZNO

OPIS TEME

Posredovanje vključuje pomoč pri oblikovanju ali prenosu pomena v okviru enega jezika ali enega načina (npr. ustnega izražanja), iz enega jezika v drugega (medjezikovno posredovanje) ali med dvema načinoma (npr. iz pisnega v govorni jezik). Gre za posredovanje vsebine besedila, konceptov ali posredovanje pri sporazumevanju, ki upošteva sporazumevalne potrebe prejemnikov posredovanja v osebnih, družbenih, izobraževalnih in poklicnih situacijah. Vključuje učenje jezika v procesih posredovanja, sodelovanja, spodbujanja drugih pri tem in prenašanja informacij v ustrezni obliki. Posredovanje se izboljšuje s pomočjo posredovalnih strategij za pojasnjevanje novega koncepta in poenostavitev besedila. Pojasnjevanje novega koncepta se nanaša na povezovanje s predhodnim znanjem, prilagajanje jezika in razčlenjevanje informacij. Poenostavitev besedila se nanaša na razlago zgoščenega besedila in na krajšanje daljšega besedila za pridobivanje osnovnega sporočila.

Medkulturnost pomeni neločljivo povezanost učenja tujega jezika s spoznavanjem različnih kultur. Z učenjem drugih jezikov in spoznavanjem drugih kultur se dijak ozavešča o lastnem jeziku in kulturi, o tem, kako ga kultura in jezik/-i oblikujejo, kako se jeziki in kulture medsebojno prepletajo in razvijajo. Nauči se, kaj je vsem jezikom in kulturam skupnega ter kaj je kulturno pogojenega. Ozavešča se o pomenu strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih jezikovnih in kulturnih skupnosti, o bogastvu jezikovne in kulturne raznolikosti družbe oz. okolja, kjer živi, ter širše.

POSREDOVANJE BESEDILA

CILJI

Dijak:

- O:** (splošnoizobraževalni) s pomočjo posredovalnih strategij razvija zmožnost govornega in pisnega povzemanja in posredovanja bistva, ključnih misli ter specifičnih informacij iz govornih, bralnih ali multimodalnih gradiv z osebnega, javnega in izobraževalnega tematskega področja drugi osebi, ki zaradi jezikovnih, kulturnih ali drugih ovir nima dostopa do tega gradiva;

SC (1.1.3.1)
- O:** (splošnoizobraževalni) spoznava načine in značilnosti pisnega in govornega prevajanja za učinkovito medjezikovno posredovanje. Pri tem si lahko pomaga z elementi jezikov, ki jih pozna;

SC (1.1.3.1)
- O:** (poklicni) s pomočjo posredovalnih strategij razvija zmožnost govornega in pisnega povzemanja in posredovanja bistva, ključnih misli ter specifičnih informacij iz govornih, bralnih ali multimodalnih gradiv s poklicnega tematskega področja drugi osebi, ki zaradi jezikovnih, kulturnih ali drugih ovir nima dostopa do tega gradiva;

SC (3.3.4.1)
- O:** (poklicni) spoznava načine in značilnosti pisnega in govornega prevajanja za učinkovito medjezikovno posredovanje v poklicnih okoliščinah. Pri tem si lahko pomaga z elementi jezikov, ki jih pozna.

SC (4.2.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Pri tej skupini ciljev ni standardov znanja.

SPodbujanje raznojezičnega razumevanja in medkulturnega prostora

CILJI

Dijak:

○: (splošnoizobraževalni) razvija zavest o različnih kulturnih prepričanjih, vrednotah in praksah ter zmožnost interpretacije in razprave o njihovih vidikih, pri čemer se zaveda lastnih pogledov in prepričanj, ki jih določa družbeno okolje, iz katerega izhaja;

SC (1.1.3.1 | 2.4.3.1)

○: (splošnoizobraževalni) razvija zmožnost prožnega menjavanja jezikov iz svojega raznojezičnega repertoarja, kar mu olajša sporazumevanje v večjezičnem okolju;

SC (1.1.3.1)

○: (poklicni) razvija zavest o različnih prepričanjih, vrednotah in praksah različnih poklicnih skupnosti ter zmožnost interpretacije in razprave o njihovih vidikih, pri čemer se zaveda lastnih pogledov in prepričanj, ki jih določa poklicno okolje, iz katerega izhaja.

SC (3.3.1.2 | 2.2.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Pri tej skupini ciljev ni standardov znanja.

SPI: SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

OBVEZNO

OPIS TEME

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti vključujejo jezikovno, sociolingvistično in pragmatično zmožnost. Jezikovna zmožnost pomeni znanje slovnice, besedišča, izgovarjave in pravopisa. V okviru jezikovne zmožnosti opredeljujemo razpon jezika, ki obsega splošni jezikovni razpon (s poudarkom na oblikoslovnih in skladenjskih prvinah) in obseg besedišča. Poleg tega opredeljujemo nadzor, ki vključuje tako slovnično pravilnost in nadzor besedišča kot tudi fonološki in pravopisni nadzor. Sociolingvistična zmožnost pomeni zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih okoliščinah, pragmatična pa poznavanje načel jezikovne rabe, ki omogočajo, da so sporočila organizirana in strukturirana. Tema se prečno povezuje z ostalimi temami, saj se posamezni cilji vsebinsko prepletajo s cilji pri drugih temah in jih dodatno pojasnjujejo. Tema se prečno povezuje tudi s splošnoizobraževalnimi in poklicnimi cilji. Ob tem upoštevamo, da so posameznikove sporazumevalne jezikovne zmožnosti bogatejše v procesih sprejemanja kot tvorjenja.

JEZIKOVNA ZMOŽNOST

CILJI

Dijak:

- : razvija slovnično pravilno sporazumevanje;
- : razvija besedišče, s katerim izraža in uresničuje osnovne sporazumevalne potrebe, in besedišče, povezano z drugimi splošnoizobraževalnimi in poklicnimi tematskimi področji;
SC (1.1.2.1)
- : razvija pomensko ustrezno in razumljivo izgovarjavo, intonacijo, stavčni poudarek in besedni naglas;
- : razvija sposobnost pravilnega zapisovanja in pravilne rabe ločil.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Minimalni standardi znanja:	Standardi znanja:
razume in uporablja preproste slovnične strukture iz obravnavanega nabora. Uporabljene strukture so večinoma pravilno tvorjene in ustrezno rabljene, sporočilo je razumljivo;	razmeroma pravilno uporablja širši nabor pogosto rabljenih struktur, povezanih z dokaj predvidljivimi situacijami. Dela sistemske napake, vendar je jasno, kaj želi izraziti;
razume in uporablja osnovno besedišče, povezano z obravnavanimi situacijami, in predmetno-specifično besedišče z drugih predmetnih področij. Besedišče je pomensko večinoma ustrezno rabljeno;	razume in uporablja raznoliko besedišče, povezano z znanimi vsebinami in vsakdanjimi situacijami, in predmetno-specifično besedišče z drugih predmetnih področij. Pri izražanju kompleksnejših misli ali ob neznanih tematskih področjih in v neznanih situacijah si še pomaga s parafraziranjem;
razume in uporablja angleške/nemške glasove, stavčne poudarke in intonacijo v obravnavanih situacijah. Izgovarjava znanih besed je razumljiva. Opazen je lahko vpliv dijakovega materne in dodatnih jezikov na izgovarjavo, poudarek, ritem in intonacijo;	njegovi intonacija, stavčni poudarek in besedni naglas ne vplivajo na razumevanje sporočila, zazna pa se lahko vpliv dijakovih drugih jezikov. Izgovarjava je na splošno razumljiva, čeprav še vedno napačno izgovarja posamezne glasove v njemu manj znanih besedah;
dokaj pravilno postavlja osnovna ločila in ustrezno uporablja velike začetnice pri pogosto rabljenih vrstah lastnih imen. Zapisano občasno vsebuje pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis, nedosledna raba velike začetnice v besedi in druge sistemske napake.	v povedi večinoma pravilno postavlja osnovna ločila in rabi veliko začetnico. Zapisano lahko vsebuje pomanjkljivosti v dijaku manj znanih izrazih.

SOCIOLINGVISTIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Dijak:

🟢: razvija zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih okoliščinah.

🔴 SC (3.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Minimalni standard znanja:

enostavno in učinkovito vzpostavlja in vzdržuje družabne stike (npr. se opraviči, povabi in se na vabilo odzove ipd.), pri čemer uporablja pogoste izraze in osnovne fraze. Ustrezno uporablja nevtralni jezikovni register ter zazna razlike med nevtralnim in neformalnim registrom.

Standard znanja:

uporablja širok razpon jezikovnih funkcij, pri čemer se zaveda pravil vljudnega sporazumevanja in najpomembnejših razlik v običajih, rabah, stališčih, vrednotah in prepričanjih. Ustrezno uporablja nevtralni jezikovni register ter ločuje med nevtralnim in neformalnim registrom.

PRAGMATIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Dijak:

○: razvija sposobnost prilagajanja naučenega jezika novim okoliščinam in izražanja misli na različne načine;

SC (5.2.4.3)

○: razvija sposobnost razvijanja teme in širjenja besedila ter osvetljevanja pomembnih točk;

○: razvija sposobnost natančnega sporočanja željenih podatkov in informacij;

SC (5.3.3.2)

○: razvija sposobnost vzdrževanja pogovora ter zmožnost spontanega izražanja.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Minimalni standardi znanja:	Standardi znanja:
preproste fraze prilagaja konkretnim okoliščinam;	izražanje prilagaja tudi v manj vsakdanjih situacijah;
s pomočjo preprostega seznama iztočnic pripoveduje ali kaj opiše, pri čemer navede primer;	v pripovednem besedilu jasno prikaže časovno zaporedje in razvija argumentacijo;
v preprosti in neposredni izmenjavi sporoči tisto, kar želi povedati, tudi če ima omejeno količino podatkov;	v preprosti in neposredni izmenjavi sporoči tisto, kar želi povedati, tudi če ima omejeno količino podatkov;
se tekoče izraža, tako da lahko vzdržuje kratke izmenjave, čeprav še išče ustrezne izraze.	se izraža precej tekoče, da lahko tvori daljše besedilo, četudi z očitnimi premori.

SSI/PTI: SPREJEMANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Sprejemanje zajema sprejem, procesiranje in razumevanje govornih, pisnih ali avdiovizualnih gradiv na splošnoizobraževalnih in poklicnih področjih. Pri govornih gradivih gre za sprejemanje govornih vnosnih besedil, pri čemer je komunikacija enosmerna. Pri pisnih gradivih gre za sprejem pisnih vnosnih besedil. Pri avdiovizualnem vnosu gre za sprejemanje videoposnetkov ter odlomkov filmov ali serij. Sprejemanje vključuje učenje sprejemanja, procesiranja in razumevanja splošnih sporočil, glavnih točk in podrobnosti ter stališč, odnosov in okoliščin. Vrednoti se, ali se pomen in sporazumevalni namen vnosnega besedila ujemata s sprejeto predstavo o njem. Sprejemanje se izboljšuje s pomočjo strategij za prepoznavanje sporočilnih signalov in sklepanjem, ki vključujejo izrabo ilustracij, oblikovanosti, naslovov, podnaslovov itn., sklepanjem iz sobesedila, izrabo jezikovnih opor (kot so npr. številke in lastna imena), nebesednih ponazoril (kot sta npr. glas in govorica telesa) ter časovnih in logičnih povezovalcev.

RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA

CILJI

Dijak:

O:

(splošnoizobraževalni) s pomočjo sprejemniških strategij razvija zmožnost razumevanja ustnega izražanja z osebnega, javnega in izobraževalnega tematskega področja;

SC (3.3.2.1)

O:

(poklicno-strokovni) s pomočjo sprejemniških strategij razvija zmožnost razumevanja ustnega izražanja s poklicno-strokovnega tematskega področja.

SC (3.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Minimalni standardi znanja:	Standardi znanja:
(splošnoizobraževalni) v govorjenih gradivih o znanih vsakdanjih in predvidljivih tematskih področjih, ki so izgovorjena jasno, razločno in v standardnem jeziku ter so stvarna in jasno strukturirana: • razbere ključno misel; • razbere ključne informacije; • izlušči ključne besede in/ali izraze; • izlušči želeno informacijo; • opredeli odnos govorcev do vsebine; • razume potek dogodkov.	(splošnoizobraževalni) v govorjenih gradivih o znanih vsakdanjih, konkretnih in deloma abstraktnih tematskih področjih, ki so izgovorjena jasno in v standardnem jeziku ali poznani različici ter so stvarna in jasno strukturirana: • razbere ključno misel; • razbere ključne informacije; • izlušči ključne besede in/ali izraze; • izlušči želeno informacijo; • opredeli odnos govorcev do vsebine; • razume potek dogodkov; • razlikuje med stališči in dejstvi.
(poklicno-strokovni) v govorjenih gradivih, ki so povezana z njegovim poklicno-strokovnim področjem, ki so izgovorjena jasno, razločno in v standardnem jeziku ter so stvarna in jasno strukturirana: • razbere ključno misel; • razbere ključne informacije; • izlušči ključne besede in/ali izraze; • izlušči želeno informacijo; • opredeli odnos govorcev do vsebine; • razume potek postopkov.	(poklicno-strokovni) v govorjenih gradivih, ki so povezana z njegovim poklicno-strokovnim področjem, o znanih vsakdanjih, konkretnih in deloma abstraktnih tematskih področjih, ki so izgovorjena jasno in v standardnem jeziku ali poznani različici ter so stvarna in jasno strukturirana: • razbere ključno misel; • razbere ključne informacije; • izlušči ključne besede in/ali izraze; • izlušči želeno informacijo; • opredeli odnos govorcev do vsebine; • razume potek postopkov.

RAZUMEVANJE AVDIOVIZUALNEGA GRADIVA

CILJI

Dijak:

O:

(splošnoizobraževalni) s pomočjo sprejemniških strategij razvija zmožnost razumevanja avdiovizualnih gradiv z osebnega, javnega in izobraževalnega tematskega področja;

SC (4.1.2.1)

O:

(poklicno-strokovni) s pomočjo sprejemniških strategij razvija zmožnost razumevanja avdiovizualnih gradiv s poklicno-strokovnega tematskega področja.

SC (4.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Minimalni standardi znanja:

(splošnoizobraževalni)
v avdiovizualnih gradivih o znanih vsakdanjih in predvidljivih tematskih področjih, ki so izgovorjena jasno, razločno in v standardnem jeziku ter so stvarna in jasno strukturirana, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji:

- razbere ključno misel;
- razbere ključne informacije;
- izlušči ključne besede in/ali izraze;
- izlušči želeno informacijo;
- opredeli odnos govorcev do vsebine;
- razume potek dogodkov.

Standardi znanja:

(splošnoizobraževalni)
v avdiovizualnih gradivih o znanih vsakdanjih, konkretnih in deloma abstraktnih tematskih področjih, ki so izgovorjena jasno in v standardnem jeziku ali poznani različici ter so stvarna in jasno strukturirana, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji:

- razbere ključno misel;
- razbere ključne informacije;
- izlušči ključne besede in/ali izraze;
- izlušči želeno informacijo;
- opredeli odnos govorcev do vsebine;
- razume potek dogodkov;
- prepozna odnos med vzrokom in posledico;
- loči dejstva od stališč;
- prepozna jasno izpostavljene zaključke v argumentativnih besedilih.

(poklicno-strokovni)
v avdiovizualnih gradivih, ki so povezana z njegovim poklicno-strokovnim področjem in so izgovorjena jasno, razločno in v standardnem jeziku ter so stvarna in jasno strukturirana, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji:

- razbere ključno misel;
- razbere ključne informacije;
- izlušči ključne besede in/ali izraze;
- izlušči želeno informacijo;
- opredeli odnos govorcev do vsebine;
- razume potek postopkov.

(poklicno-strokovni)
v avdiovizualnih gradivih, ki so povezana z njegovim poklicno-strokovnim področjem in so izgovorjena jasno, razločno in v standardnem jeziku ter so stvarna in jasno strukturirana, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji:

- razbere ključno misel;
- razbere ključne informacije;
- izlušči ključne besede in/ali izraze;
- izlušči želeno informacijo;
- opredeli odnos govorcev do vsebine;
- loči dejstva od stališč;
- razume potek postopkov.

BRALNO RAZUMEVANJE

CILJI

Dijak:

O: (splošnoizobraževalni) s pomočjo sprejemniških strategij razvija zmožnost bralnega razumevanja z osebnega, javnega in izobraževalnega tematskega področja;

SC (1.1.4.1)

O:

(poklicno-strokovni) s pomočjo sprejemniških strategij razvija zmožnost slušnega razumevanja s poklicno-strokovnega tematskega področja.

SC (1.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Minimalni standardi znanja:

(splošnoizobraževalni)

v razločnih, nezapletenih, stvarnih, jasno strukturiranih in v jasnem standardnem jeziku zapisanih gradivih o splošnih tematskih področjih, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji:

- razbere ključno misel;
- razbere ključne informacije;
- izlušči ključne besede in/ali izraze;
- poišče želeno informacijo;
- prepozna stališča avtorja;
- razume potek dogodkov.

(poklicno-strokovni)

v razločnih, nezapletenih, stvarnih, jasno strukturiranih in v jasnem standardnem jeziku zapisanih gradivih, ki so povezana z njegovim poklicno-strokovnim področjem, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji:

- razbere ključno misel;
- razbere ključne informacije;
- izlušči ključne besede in/ali izraze;
- poišče želeno informacijo;
- prepozna stališča avtorja;
- razume potek dogodkov.

Standardi znanja:

(splošnoizobraževalni)

v razločnih, kompleksnejših, stvarnih, jasno strukturiranih in v standardnem jeziku zapisanih gradivih o splošnih tematskih področjih, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji:

- razbere ključno misel;
- razbere ključne informacije;
- izlušči ključne besede in/ali izraze;
- poišče želeno informacijo;
- prepozna stališča avtorja;
- razume potek dogodkov;
- prepozna odnos med vzrokom in posledico;
- loči dejstva od stališč;
- prepozna jasno izpostavljene zaključke v argumentativnih gradivih.

(poklicno-strokovni)

v razločnih, kompleksnejših, stvarnih, jasno strukturiranih in v standardnem jeziku zapisanih gradivih, ki so povezana z njegovim poklicno-strokovnim področjem, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji:

- razbere ključno misel;
- razbere ključne informacije;
- izlušči ključne besede in/ali izraze;
- poišče želeno informacijo;
- prepozna stališča avtorja;
- razume potek dogodkov;
- prepozna odnos med vzrokom in posledico;
- loči dejstva od stališč;
- prepozna jasno izpostavljene zaključke v argumentativnih besedilih.

SSI/PTI: TVORJENJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tvorjenje vključuje govorne in pisne dejavnosti, ki imajo pomembno vlogo na številnih splošnoizobraževalnih in poklicno-strokovnih področjih. Sposobnost za tvorjenje je rezultat pismenosti, pridobljene z izobraževanjem in izkušnjami. Vključuje učenje tega, kar je za posamezno besedilno zvrst pričakovano. Presojajo se vsebina in sporočilnost, jezikovna kakovost in zgradba, pri govornem tvorjenju pa tudi tekočnost. S pomočjo tvorbnih strategij načrtovanja, izvedbe, nadomeščanja, (samo)nadzorovanja in (samo)popravljanja se izboljšuje kakovost formalnega in neformalnega tvorjenja. Načrtovanje obsega razmislek o tem, kako izraziti bistvo tega, kar želimo sporočiti, izvedba pa zajema načrtovane govorne in pisne dejavnosti. Nadomeščanje vključuje spremljevalno gestikulacijo kot pomoč izraženemu, namerno uporabo neustrezne besede, opredelitev manjkajočega koncepta in opisno izražanje. (Samo)nadzorovanje in (samo)popravljanje vključujeta spontano in zavedno ugotavljanje in (samo)popravljanje napak.

USTNO IZRAŽANJE

CILJI

Dijak:

○:

(splošnoizobraževalni) s pomočjo tvorbnih strategij razvija zmožnost ustnega izražanja, tako da tvori besedilo z osebnega, javnega ali izobraževalnega tematskega področja, ki je namenjeno enemu ali več poslušalcem;

SC (1.1.1.1)

○: (poklicno-strokovni) s pomočjo tvorbnih strategij razvija zmožnost ustnega izražanja, tako da tvori besedilo s poklicno-strokovnega tematskega področja, ki je namenjeno enemu ali več poslušalcem.

SC (1.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Minimalni standardi znanja:	Standardi znanja:
(splošnoizobraževalni) razmeroma jasno, tekoče, neposredno, podrobno in z nizanjem povedi v linearnem zaporedju, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji: • raziše in predstavi različne vsebine z vsakdanjih tematskih področij, pri čemer razloži glavne točke, primerja podobnosti in razlike ter razvija argumentacijo, ob tem lahko uporabi vizualna in konkretna podporna sredstva; • pojasni bistvo neke ideje ali problema; • predstavi analizo rezultatov vprašalnika, ubesedi grafične zapise; • opiše lastno izkušnjo, dogodek ali dejavnost ter svoje odzive; • obnovi vsebino knjige ali filma in opiše svoje odzive.	(splošnoizobraževalni) jasno, tekoče, sistematično in podrobno, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji: • raziše in predstavi različne vsebine z vsakdanjih tematskih področij, pri čemer razloži glavne točke, primerja podobnosti in razlike ter razvija argumentacijo, ob tem lahko uporabi vizualna in konkretna podporna sredstva; • pojasni bistvo neke ideje ali problema, pri čemer poda svoje mnenje, ki ga utemelji z dodatnimi podatki in s tehtnimi primeri ter navede prednosti in pomanjkljivosti različnih možnosti; • predstavi analizo rezultatov vprašalnika in ubesedi grafične zapise; • opiše lastno izkušnjo, dogodek ali dejavnost ter svoje odzive; • obnovi in oceni vsebino knjige ali filma in opiše svoje odzive.
(poklicno-strokovni) razmeroma jasno, tekoče, neposredno, podrobno in z nizanjem povedi v linearnem zaporedju, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji: • predstavi svoje izdelke ali storitve, jih primerja s tujimi izdelki ali storitvami, ob tem uporabi vizualna in konkretna podporna sredstva; • raziše in predstavi podatke s poklicno-strokovnega področja; • opiše korake osnovnih delovnih postopkov s svojega poklicno-strokovnega področja (dejavnosti, opremo, postopke, navodila, naprave, materiale, tehnološke dosežke); • opiše varovanje sebe in okolja (dejavnosti, opremo, postopke, navodila, materiale, prvo pomoč); • pojasni bistvo neke poklicno-strokovne ideje ali problema.	(poklicno-strokovni) jasno, tekoče, sistematično in podrobno, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji: • predstavi svoje izdelke ali storitve, jih primerja s tujimi izdelki ali storitvami, ob tem lahko uporabi vizualna in konkretna podporna sredstva; • raziše in predstavi podatke s poklicno-strokovnega področja; • opiše korake osnovnih delovnih postopkov s svojega poklicno-strokovnega področja (dejavnosti, opremo, postopke, navodila, naprave, materiale, tehnološke dosežke); • opiše varovanje sebe in okolja (dejavnosti, opremo, postopke, navodila, materiale, prvo pomoč); • pojasni bistvo neke poklicno-strokovne ideje ali problema, pri čemer poda svoje mnenje, ga utemelji z dodatnimi podatki in tehtnimi primeri ter navede prednosti in pomanjkljivosti različnih možnosti.

PISNO IZRAŽANJE

CILJI

Dijak:

O: (splošnoizobraževalni) s pomočjo tvorbnih strategij razvija pisno zmožnost, tako da tvori besedilo z osebnega, javnega ali izobraževalnega tematskega področja, ki je namenjeno enemu ali več naslovnikom;

SC (1.1.1.1)

O: (poklicno-strokovni) s pomočjo tvorbnih strategij razvija pisno zmožnost, tako da tvori besedilo s poklicno-strokovnega tematskega področja, ki je namenjeno enemu ali več naslovnikom.

SC (1.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Minimalni standardi znanja:

Standardi znanja:

(splošnoizobraževalni) razmeroma jasno, neposredno, podrobno in z nizanjem povedi v linearnem zaporedju, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji: • opiše izkušnje, dogodke, osebe ali predmete; • raziše vsebino določenega tematskega področja in tvori besedila z vsebino različnih vsakdanjih tematskih področij, pri čemer razloži glavne točke, primerja podobnosti in razlike ter razvija argumentacijo; • tvori zgodbo ter napiše oceno filma ali knjige.	(splošnoizobraževalni) jasno, tekoče, sistematično in podrobno, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji: • opiše izkušnje, dogodke, osebe ali predmete; • raziše vsebino določenega tematskega področja in tvori besedila z vsebino različnih vsakdanjih tematskih področij, pri čemer razloži glavne točke, primerja podobnosti in razlike ter razvija argumentacijo; • opiše bistvo neke ideje ali problema, pri čemer poda svoje mnenje, ki ga utemelji z dodatnimi podatki in s tehničnimi primeri ter navede prednosti in pomanjkljivosti različnih možnosti; • tvori zgodbo ter napiše oceno filma ali knjige.
(poklicno-strokovni) razmeroma jasno, neposredno, podrobno in z nizanjem povedi v linearnem zaporedju, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji: • predstavi osnovne informacije o poklicno-strokovnem tematskem področju; • predstavi analizo rezultatov vprašalnika in ubesedi grafične zapise; • raziše in predstavi podatke s svojega poklicno-strokovnega področja; • opiše svoje izdelke ali storitve, jih primerja s tujimi izdelki ali storitvami in pri predstavitvi uporablja nekatere vizualne učinke.	(poklicno-strokovni) jasno, tekoče, sistematično in podrobno, pri čemer si pomaga z različnimi viri in orodji: • predstavi osnovne informacije o poklicno-strokovnem tematskem področju; • predstavi analizo rezultatov vprašalnika in ubesedi grafične zapise; • raziše in predstavi podatke s svojega poklicno-strokovnega področja; • opiše svoje izdelke ali storitve, jih primerja s tujimi izdelki ali storitvami in pri predstavitvi uporablja nekatere vizualne učinke; • opiše bistvo neke poklicno-strokovne ideje ali problema, pri čemer poda svoje mnenje, ga utemelji z dodatnimi podatki in tehničnimi primeri ter navede prednosti in pomanjkljivosti različnih možnosti.

SSI/PTI: INTERAKCIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Osnovna značilnost interakcije je, da v govorni, pisni ali spletni interakciji dve ali več oseb soustvarja diskurz na splošnoizobraževalnih in poklicno-strokovnih področjih. Interakcija zajema tako sprejemanje kot tvorjenje govornih in pisnih besedil ter je več kot le seštevek obeh. Vključuje učenje rabe jezika za komunikacijske namene, v katerih osebe, ki so vključene v komunikacijo, tvorijo sporočila, izmenjujejo informacije, se pogajajo o pomenu ter sprejemajo in dajejo povratne informacije. Presojajo se sporočilnost in jasnost izražanja, jezikovna kakovost, sodelovanje v interakciji in raba interakcijskih strategij. Interakcija se udejanja s pomočjo strategij za prevzemanje vloge govorca, sodelovanja in prošnje za pojasnilo. Pri prevzemanju vloge govorca gre za prevzemanje pobude v diskurzu. Sodelovanje pomeni korake v sodelovalnem diskurzu, da se interakcija sploh razvija. Pri prošnji za pojasnilo gre za preverjanje razumevanja.

USTNA INTERAKCIJA

CILJI

Dijak:

- : (splošnoizobraževalni) s pomočjo interakcijskih strategij razvija zmožnost govorne izmenjave informacij z osebnega, javnega in izobraževalnega tematskega področja z različnimi sogovorci;
SC (1.1.5.1)
- : (poklicno-strokovni) s pomočjo interakcijskih strategij razvija zmožnost govorne izmenjave informacij s poklicno-strokovnega tematskega področja z različnimi sogovorci.
SC (5.2.4.3)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Minimalni standardi znanja:

(splošnoizobraževalni)
razmeroma jasno, tekoče, neposredno, podrobno in z nizanjem povedi:

Standardi znanja:

(splošnoizobraževalni)
jasno, tekoče, sistematično, podrobno in z nizanjem povedi:

- odgovori na vprašanja, povezana s predstavitev vsebine znanega tematskega področja;

• odgovori na vprašanja, povezana s predstavitvijo vsebine znanega tematskega področja; • sodeluje v izmenjavi informacij o njemu znanih in obravnavanih tematskih področjih; • uporablja vljudnostne vzorce, se opraviči, izrazi željo in pripravljenost za pomoč; • sodeluje v pogovoru o rutinskih opravilih ter napotkih in navodilih; • sodeluje v pogovoru pri kupovanju izdelkov ali naročanju storitev v predvidljivih vsakdanjih situacijah (npr. v šoli, trgovini, na postaji); • daje predloge in se odziva nanje; • izraža (ne)strinjanje z drugimi.	• sodeluje v izmenjavi informacij o njemu znanih in obravnavanih tematskih področjih; • uporablja vljudnostne vzorce, se opraviči, izrazi željo in pripravljenost za pomoč; • sodeluje v pogovoru o rutinskih opravilih ter napotkih in navodilih; • sodeluje v pogovoru pri kupovanju izdelkov ali naročanju storitev v predvidljivih vsakdanjih situacijah (npr. v šoli, trgovini, na postaji); • daje predloge in se odziva nanje; • izraža (ne)strinjanje z drugimi.
(poklicno-strokovni) razmeroma jasno, tekoče, neposredno, podrobno in z nizanjem povedi: • odgovori na vprašanja, povezana s predstavitvijo poklica, za katerega se izobražuje, lastnih izdelkov ali storitev; • sodeluje v izmenjavi informacij o njemu znanih in obravnavanih poklicno-strokovnih tematskih področjih (o opreči, navodilih, varstvu pri delu, prvi pomoči ipd.); • v poslovnih stikih prosi za dodatna pojasnila, uporablja vljudnostne vzorce, se opraviči, izrazi željo in pripravljenost za pomoč; • sodeluje v pogovoru o rutinskih poklicno-strokovnih opravilih (npr. razlaga postopkov, delovanja naprav, ipd.); • sodeluje v pogovoru pri kupovanju izdelkov ali naročanju storitev v poklicno-strokovnih situacijah (npr. v delavnici, poslovalnici, ipd.); • daje predloge in se odziva nanje; • izraža (ne)strinjanje z drugimi.	(poklicno-strokovni) jasno, tekoče, sistematično, podrobno in z nizanjem povedi: • odgovori na vprašanja, povezana s predstavitvijo poklica, za katerega se izobražuje, lastnih izdelkov ali storitev; • sodeluje v izmenjavi informacij o njemu znanih in obravnavanih poklicno-strokovnih tematskih področjih (o opreči, navodilih, varstvu pri delu, prvi pomoči ipd.); • v poslovnih stikih prosi za dodatna pojasnila, uporablja vljudnostne vzorce, se opraviči, izrazi željo in pripravljenost za pomoč; • sodeluje v pogovoru o rutinskih poklicno-strokovnih opravilih (npr. razlaga postopkov, delovanja naprav, ipd.); • sodeluje v pogovoru pri kupovanju izdelkov ali naročanju storitev v poklicno-strokovnih situacijah (npr. v delavnici, poslovalnici, ipd.); • daje predloge in se odziva nanje; • izraža (ne)strinjanje z drugimi.

PISNA INTERAKCIJA

CILJI

Dijak:

O: (splošnoizobraževalni) s pomočjo interakcijskih strategij razvija zmožnost pisne izmenjave informacij z osebnega, javnega in izobraževalnega tematskega področja z različnimi naslovniki;
SC (1.1.5.1)

O: (poklicno-strokovni) s pomočjo interakcijskih strategij razvija zmožnost pisne izmenjave informacij s poklicno-strokovnega tematskega področja z različnimi naslovniki.
SC (5.3.4.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Minimalni standardi znanja:	Standardi znanja:
(splošnoizobraževalni) razmeroma jasno, tekoče, neposredno, podrobno in z nizanjem povedi: - odgovori na (e-)sporočila v obliki ustaljenih vzorcev, pri čemer uporablja vljudnostne fraze, - odgovori na osebna (e-)pisma, v katerih izraža zahvalo in opravičilo, - sodeluje v izmenjavi informacij pri pridobivanju izdelkov ali storitev v predvidljivih vsakdanjih situacijah, - daje predloge in se odziva nanje, - izraža (ne)strinjanje z drugimi.	(splošnoizobraževalni) jasno, tekoče, sistematično, podrobno in z nizanjem povedi: - odgovori na (e-)sporočila v obliki ustaljenih vzorcev, pri čemer uporablja vljudnostne fraze, - odgovori na osebna (e-)pisma, v katerih izraža zahvalo in opravičilo, - sodeluje v izmenjavi informacij pri pridobivanju izdelkov ali storitev v predvidljivih vsakdanjih situacijah, - daje predloge in se odziva nanje, - izraža (ne)strinjanje z drugimi.
(poklicno-strokovni) razmeroma jasno, tekoče, neposredno, podrobno in z nizanjem povedi: - odgovori na (e-)sporočila s poklicno-strokovnega področja (npr. o opremi, navodilih, varstvu pri delu, prvi pomoči, ipd.) v obliki ustaljenih vzorcev, pri čemer uporablja vljudnostne fraze; - odgovori na poslovna (e-)pisma, v katerih izraža zahvalo in opravičilo; - sodeluje v izmenjavi informacij pri pridobivanju izdelkov ali storitev v predvidljivih poklicno-strokovnih situacijah; - daje predloge in se odziva nanje; - izraža (ne)strinjanje z drugimi.	(poklicno-strokovni) jasno, tekoče, sistematično, podrobno in z nizanjem povedi: - odgovori na (e-)sporočila s poklicno-strokovnega področja (npr. o opremi, navodilih, varstvu pri delu, prvi pomoči, ipd.) v obliki ustaljenih vzorcev, pri čemer uporablja vljudnostne fraze; - odgovori na poslovna (e-)pisma, v katerih izraža zahvalo in opravičilo; - sodeluje v izmenjavi informacij pri pridobivanju izdelkov ali storitev v predvidljivih poklicno-strokovnih situacijah; - daje predloge in se odziva nanje; - izraža (ne)strinjanje z drugimi.

SPLETNA INTERAKCIJA

CILJI

Dijak:

O: (splošnoizobraževalni) s pomočjo interakcijskih strategij razvija zmožnost spletne izmenjave informacij z osebnega, javnega in izobraževalnega tematskega področja z različnimi naslovniki;

SC (4.2.1.1)

O: (poklicno-strokovni) s pomočjo interakcijskih strategij razvija zmožnost spletne izmenjave informacij s poklicnega področja z različnimi naslovniki.

SC (5.3.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Pri tej skupini ciljev ni standardov znanja.

SSI/PTI: POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNA IN MEDKULTURNA ZMOŽNOST

OBVEZNO

OPIS TEME

Posredovanje vključuje pomoč pri oblikovanju ali prenosu pomena v okviru enega jezika ali enega načina (npr. ustnega izražanja), iz enega jezika v drugega (medjezikovno posredovanje) ali med dvema načinoma (npr. iz pisnega v govorni jezik). Gre za posredovanje vsebine besedila, konceptov ali posredovanje pri sporazumevanju, ki upošteva sporazumevalne potrebe prejemnikov posredovanja v osebnih, družbenih, izobraževalnih in poklicno-strokovnih situacijah. Vključuje učenje jezika v procesih posredovanja, sodelovanja, spodbujanja drugih pri tem in prenašanja informacij v ustrezni obliki. Posredovanje se izboljšuje s pomočjo posredovalnih strategij za pojasnjevanje novega koncepta in poenostavitev besedila. Pojasnjevanje novega koncepta se nanaša na povezovanje s prehodnim znanjem, prilagajanje jezika in razčlenjevanje informacij. Poenostavitev besedila se nanaša na razlago zgoščenega besedila in na krajšanje daljšega besedila za pridobivanje osnovnega sporočila.

Medkulturnost pomeni neločljivo povezanost učenja tujega jezika s spoznavanjem različnih kultur. Z učenjem drugih jezikov in spoznavanjem drugih kultur se dijak ozavešča o lastnem jeziku in kulturi, o tem, kako ga kultura in jezik/-i oblikujejo, kako se jeziki in kulture medsebojno prepletajo in razvijajo. Nauči se, kaj je vsem jezikom in kulturam skupnega ter kaj je kulturno pogojenega. Ozavešča se o pomenu strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih jezikovnih in kulturnih skupnosti, o bogastvu jezikovne in kulturne raznolikosti družbe oz. okolja, kjer živi, ter širše.

POSREDOVANJE BESEDILA

CILJI

Dijak:

O: (splošnoizobraževalni) s pomočjo posredovalnih strategij razvija zmožnost govornega in pisnega povzemanja in posredovanja bistva, ključnih misli ter specifičnih informacij iz govornih, bralnih ali multimodalnih gradiv z osebnega, javnega in izobraževalnega tematskega področja drugi osebi, ki zaradi jezikovnih, kulturnih ali drugih ovir nima dostopa do tega gradiva;

SC (1.1.3.1)

○: (splošnoizobraževalni) spoznava načine in značilnosti pisnega in govornega prevajanja za učinkovito medjezikovno posredovanje. Pri tem si lahko pomaga z elementi jezikov, ki jih pozna;

SC (1.1.3.1)

○: (poklicno-strokovni) s pomočjo posredovalnih strategij razvija zmožnost govornega in pisnega povzemanja in posredovanja bistva, ključnih misli ter specifičnih informacij iz govornih, bralnih ali multimodalnih gradiv s poklicno-strokovnega tematskega področja drugi osebi, ki zaradi jezikovnih, kulturnih ali drugih ovir nima dostopa do tega gradiva;

SC (3.3.4.1)

○: (poklicno-strokovni) spoznava načine in značilnosti pisnega in govornega prevajanja za učinkovito medjezikovno posredovanje v poklicno-strokovnih okoliščinah. Pri tem si lahko pomaga z elementi jezikov, ki jih pozna.

SC (4.2.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Pri tej skupini ciljev ni standardov znanja.

SPodbujanje raznojezičnega razumevanja in medkulturnega prostora

CILJI

Dijak:

○: (splošno-izobraževalni) razvija zavest o različnih kulturnih prepričanjih, vrednotah in praksah ter zmožnost interpretacije in razprave o njihovih vidikih, pri čemer se zaveda lastnih pogledov in prepričanj, ki jih določa družbeno okolje, iz katerega izhaja;

SC (1.1.3.1 | 2.1.1.1)

○: (splošno-izobraževalni) razvija zmožnost prožnega menjavanja jezikov iz svojega raznojezičnega repertoarja, kar mu olajša sporazumevanje v večjezičnem okolju;

SC (1.1.3.1)

○: (poklicno-strokovni) razvija zavest o različnih prepričanjih, vrednotah in praksah različnih poklicno-strokovnih skupnosti ter zmožnost interpretacije in razprave o njihovih vidikih, pri čemer se zaveda lastnih pogledov in prepričanj, ki jih določa poklicno-strokovno okolje, iz katerega izhaja.

SC (3.3.1.2 | 2.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Pri tej skupini ciljev ni standardov znanja.

SSI/PTI: SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

OBVEZNO

OPIS TEME

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti vključujejo jezikovno, sociolingvistično in pragmatično zmožnost. Jezikovna zmožnost pomeni znanje slovnice, besedišča, izgovarjave in pravopisa. V okviru jezikovne zmožnosti opredeljujemo razpon jezika, ki obsega splošni jezikovni razpon (s poudarkom na oblikoslovnih in skladenjskih prvinah) in obseg besedišča. Poleg tega opredeljujemo nadzor, ki vključuje tako slovnično pravilnost in nadzor besedišča kot tudi fonološki in pravopisni nadzor. Sociolingvistična zmožnost pomeni zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih okoliščinah, pragmatična pa poznavanje načel jezikovne rabe, ki omogočajo, da so sporočila organizirana in strukturirana. Tema se prečno povezuje s preostalimi temami, saj se posamezni cilji vsebinsko prepletajo s cilji pri drugih temah in jih dodatno pojasnjujejo. Tema se prečno povezuje tudi s splošnoizobraževalnimi in poklicno-strokovnimi cilji. Ob tem upoštevamo, da so posameznikove sporazumevalne jezikovne zmožnosti bogatejše v procesih sprejemanja kot tvorjenja.

JEZIKOVNA ZMOŽNOST

CILJI

Dijak:

- : razvija slovnično pravilno in ustrezno sporazumevanje;
- : razvija širok obseg besedišča, vključno s kolokacijami, stalnimi besednimi zvezami in pogovornimi izrazi;
SC (3.3.1.2)
- : razvija razumljivo izgovarjavo angleških/nemških glasov in ustrezno rabo prozodičnih prvin jezika (poudarka, intonacije, ritma);
- : razvija spretnost pravilnega zapisovanja, pravilne rabe ločil in oblikovanja besedila.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Minimalni standardi znanja:	Standardi znanja:
razmeroma pravilno uporablja širši nabor pogosto rabljenih struktur, povezanih z dokaj predvidljivimi situacijami. Dela sistemske napake, vendar je jasno, kaj želi izraziti;	dokaj pravilno tvori in večinoma ustrezno uporablja slovnične strukture in prvine. Občasno se pojavljajo spodrsaljaji, nesistemske napake ali manjše nepravilnosti v strukturi povedi;
razume in uporablja raznoliko besedišče, povezano z znanimi vsebinami in vsakdanjimi situacijami, in predmetno-specifično besedišče z drugih predmetnih področij. Pri izražanju kompleksnejših misli ali ob neznanih tematskih področjih in v neznanih situacijah si še pomaga s parafraziranjem;	razume in večinoma ustrezno uporablja dovolj obsežno besedišče, da lahko razpravlja o večini splošnih in medpredmetnih tematskih področjih. Izogiba se ponavljanju, a včasih še išče ustrezne izraze. V večini kontekstov precej sistematično tvori ustrezne kolokacije;
intonacija, stavčni poudarek in besedni naglas ne vplivajo na razumevanje sporočila, zazna pa se lahko vpliv dijakovih drugih jezikov. Izgovarjava je na splošno razumljiva, čeprav še vedno napačno izgovarja posamezne glasove v njemu manj znanih besedah;	govori razmeroma tekoče in razumljivo, pri čemer ustrezno in jasno izgovarja večino glasov. Pri branju ima še težave pri prepoznavanju fonoloških značilnosti neznanih besed. Večinoma ustrezno uporablja prozodične prvine jezika (poudarek, intonacijo, ritem), da podpre sporočilo, ki ga želi posredovati, čeprav se pri govoru pozna vpliv drugih jezikov, ki jih govori;
v povedi večinoma pravilno postavlja osnovna ločila in rabi veliko začetnico. Zapisano lahko vsebuje pomanjkljivosti v dijaku manj znanih izrazih.	pri tvorjenju besedil dosledno uporablja oblikovne značilnosti besedilne vrste. Zapis in raba ločil sta pravilna, razen občasnih spodrsljajev.

SOCIOLINGVISTIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Dijak:

🟢: razvija zmožnost ustrezne rabe jezika za vzpostavitev družabnih stikov.

🔴 SC (3.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Minimalni standard znanja:

uporablja širok razpon jezikovnih funkcij, pri čemer se zaveda pravil vljudnega sporazumevanja in najpomembnejših razlik v običajih, rabah, stališčih, vrednotah in prepričanjih. Ustrezno uporablja nevtralni jezikovni register ter ločuje med nevtralnim in neformalnim registrom.

Standard znanja:

prepozna in večinoma ustrezno interpretira družbenokulturne in jezikovne norme in pravila ter se nanje primerno odzove. Svoje izražanje prilagaja v skladu z ustreznim registrom na različnih stopnjah formalnosti (neformalna, nevtralna, formalna), vendar pa tega ne stori vedno ustrezno.

PRAGMATIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Dijak:

- : razvija zmožnost izražanja misli na različne načine;
SC (5.2.4.3)
- : razvija zmožnost sodelovanja v pogovoru/interakciji;
- : razvija zmožnost vsebinsko natančnega in ustreznega izražanja;
SC (5.3.3.2)
- : razvija zmožnost tekočega in spontanega izražanja.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Minimalni standardi znanja:	Standardi znanja:
izražanje prilagaja tudi v manj vsakdanjih situacijah;	s prilagajanjem sloga in drugih jezikovnih sredstev (npr. besedišče, jezikovne strukture) izraža, kar želi povedati;
začne, vzdržuje in zaključi preprost pogovor z učinkovito menjavo vlog;	ustrezno začne, vzdržuje in zaključi pogovor z učinkovito menjavo vlog;
v preprosti in neposredni izmenjavi sporoči tisto, kar želi povedati, tudi če ima omejeno količino podatkov;	tudi v zahtevnejših situacijah posreduje bistvene točke in podrobne informacije;
se izraža precej tekoče, da lahko tvori daljše besedilo, četudi z očitnimi premori.	se izraža večinoma tekoče in spontano, občasno s krajšimi premori.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

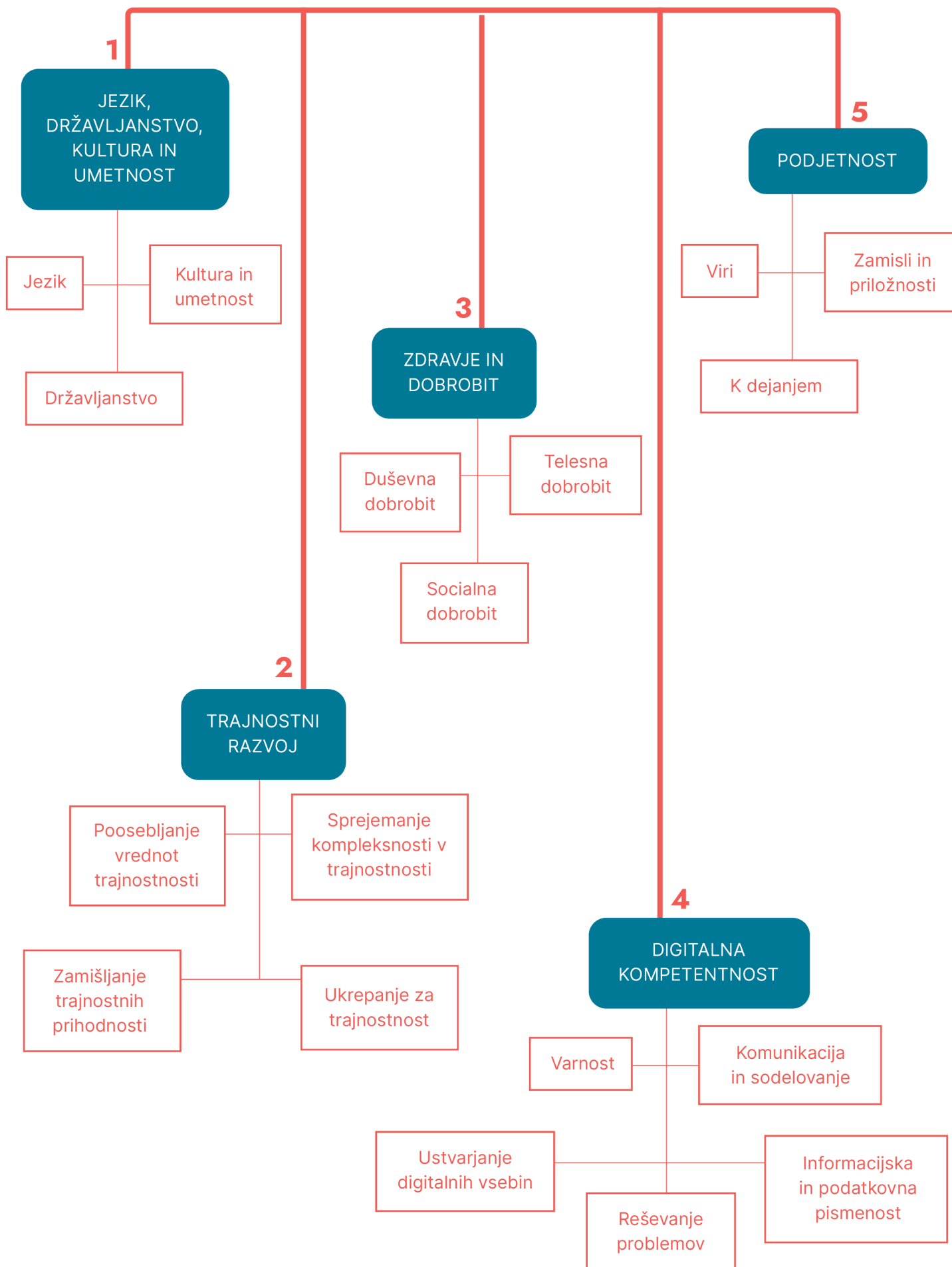
OPREDELITEV PREDMETA

Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (1. izd., str. 254). (2023). Zavod RS za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega. itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družben položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznavna raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.) tako, da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev. 5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva. 5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog. 5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti. 5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju). 5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost). 5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt. 5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidnim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši. 5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami. 5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev. 5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje. 5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah. 5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.